SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XX — PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 22 D., 1933 M. — No.35

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Sharkey ir Amerikos lietuviai Apie Lietuvos deryb. su lenkais Geruoju Vilniaus negausim Lakūnai, kurie skrenda į Lietuvą.

Mes, kaip ir visi lietuviai tikėjom, jog Sharkey laimės kum štynes su Levinskiu. Bet išėjo kitaip; dar neseniai buvęs čempijonu ir geriausiu boksininku pasauly, Sharkey staiga taip apsilpo, jog neatsilaikė prieš naujoką Levinskį.

Daugeliui šis dalykas atrodo keistu ir nesuprantamu. Kaip galėjo Sharkey taip staiga nupulti? Kodėl iš milžino pavirto į nykštuką? Kuris pažįsta sportą, tas supras, jog Sharkey, netekęs čempijonatą, nebesisieloja ar jam ateityje seksis laimėti, ar ne. Viską ima lengvai ir taupo sveikatą. Tegul kiti kovoja už karunas.

* *

Taigi atsisveikinant su Sharkey kaipo pirmaeiliu kumštininku, turime suteikti jam pagarbą ir kreditą už tai, kad jis nesisarmatijo vadintis lietuviu. Amerikos laikraščių korespondentams jis visad primindavo esąs lietuviu ir jog lietuviai nėra kokie ten lepšiai, bet vyrai iš stuomens ir iš liemens.

Negreit mes susilauksim kito lietuvio — bokso čempijono. Kandidatų visam pasaulyje yra desėtkai tukstančių ir tik labai retai, kam tenka atsistoti pačioj viršunėj.

* *

Viešosios mokyklos jau atsidarė ir sezonas jau prasidėjo. Skubindamiesi išleisti savo vaį mokslą lietuviai užmiršta savo gimtinės kalbos svarbą ir ne tik nesistengia jos pamokinti, bet patys nenori kalbėti su vaikais lietuviškai.

Tuom tarpu lenkai Chocagoj ir kitur kovoja, kad pradžios mokyklose butų įvesta lenkų kalba. Daugelyje vietų jie laimėjo ir šimtai mažų lenkučių turi progos prasilavinti tėvų kalboj ir istorijoj. Kodėl lietuviams nepasirupinti, kad jų kalba butų dėstoma tose mokylose, kurias užlaiko mokėdami taksus?

* *

Vokiečių laikraščiai paskelbė naują sensaciją, buk tarp Lietuvos ir Lenkijos įvykusios slaptos derybos, kurios užsibaigusios tuom, kad Lietuva atidariusi savo demorkacinę liniją įvežimui iš Vilniaus prekių.

Ši žinia kol kas nepatvirtinta. Ir vargiai ar joj rasis daug tiesos. Dabartinėse sąlygose derybos su Lenkija yra bergždžios, nes iš jos nieko neišsiderėsim. Okupuoto krašto ji mums negrąžins tol, kol kas nors pašalinis neprivers jos tai padaryti.

* *

Taigi kova už Vilnių reikalinga tęsti toliau. Neužilgo vėl susilauksim liudnos Spalio 9 dienos, kurioj Vilnius buvo iš musų pagrobtas. Skaitlinguose parengimuose turime sustiprinti savo nusistatymą neišsižadėti sostinės ir gyvu pavyzdžiu įrodyti pasauliui, jog lietuviai moka kovoti už savo teises.

Sandariečių darbuotojai privalo aktyviai dalyvauti Spalio 9 dienos apvaikščiojimuose, nes tai viena svarbiausių musų pareigų.

* *

Tenka nugirsti, jog iš Amerikos į Lietuvą rengiasi skristi jau ne vienas orlaivis, bet keli. Vakarinėse valstijose organizuojamos specialės "Aviacijos dienos"; kitur gi atliekami panašus prisirengimo darbai. Chicagoj visą propogandos darbą apsiėmė vesti vienas lietuvių dienraštis, kurio štabe nesiranda jokio orlaivininkystės žinovo.

Jeigu jau siųsti dar porą drąsuolių per Atlantiką neaiškiam žygiui, tai bent reikėtų pasirupinti, kad jie atstovautų visą išeiviją, o ne kokią nors privatinę įstaigą arba grupę.

Žinios iš Lietuvos

LIETUVOS ŽURNALISTAI STATYSIS VASARVIETĘ

Lietuvos Žurnalistų Sąjunga buria savo eilėse visų pažiurų bei pakreipų žurnalistus profesiniais pagrindais. Dabar narių yra 120. Sąjunga plečia savo veikimą. Per mėnesį ruošia du kartu taip vadinamus žurnalistų ketvirtadienius, kurių metu eina nagrinėjimas ir ginčai įvairiais klausimais, liečiančiais žurnalistus ir spaudos darbą. Sąjun yra ir tarptautinės Žurnalistų Sąjungos narys.

Dabar sąjunga steigia Kaune, Daukanto gt. 7 savo nariams klubą su skaitykla ir žurnalistine biblioteka. Ateinnantį pavasarį Giruliuose, Klaipėdos krašte, apie 6 kilm. nuo Klaipėdos, Sąjunga rengiasi įsitaisyti vasarojimui vietą — namus. Sklypą žemės, 1800 ketv. metrų Sąjungai padovanojo klaipėdiškis visuomenės veikėjas B. Šiuišelis (pernai rudenį miręs). Čia norima statyti vasarvietę ypač todėl, kad žurnalistai vasarodami gautų arčiau pažinti Klaipėdos kraštą ir tuo būdu prisidėtų prie to krašto suartinimo su Didžiaja Lietuva. Namus pastatyti paramos žadanti net Klaipėdos krašto nors ir vokiška direktorija ir kai kurios stambios firmos. Savo lėšų Sąjunga teturi apie 10,000 litų.

DU SPORTININKAI BĖGA APLINK LIETUVĄ.

Du jauni žmonės, D. Varnas ir J. Ramanausaks rugpiučio 23 dieną pradėjo bėgimą aplink Lietuvą. Tai pirmasis Lietuvoje tokio sporto bandymas. Jiems teks padaryti kelio apie 1100 kilometrų. Įrodymui, kad tikrai bėga nustatytu ekliu ir kad tikrai bėga, jie turi su savim knygą, kurioje valdžios įstaigos ar visuomenės organizacijos daro reikalingus pažymėjimus. Minimi sportininkai mano Lietuvą apibėgti per 18 dienų. Kelionė jiems ligi šiol vyksta laimingai.

ŠIEMET LIETUVOJ DERLIUS GANA GERAS.

Lietuvoje šiemet pavasaris buvo šaltas, su dažnu lietumi. Sėjai sąlygos nebuvo palankios. Bet birželio, o ypač liepos mėnesį augmenų augimui ir brendimui oras buvo labai geras. Laukai turėjo pakankamai drėgnos ir šilumos. Todėl visi pasėliai sparčiai pasitaisė. Rugių ir kviečių derlius visai geras; bent žymiai geresnis, kaip pernai. Tiktai rugpiučio mėn. 15—25 d. dažnai lietūs Suvalkijoj sutrukdė jau nupiautų kviečių iš laukų suėmimą ir gal kiek juos apgadino. Rugp. 22—24 dienomis visoj Lietuvoj buvo nepaprastai dideli lietūs, ypač pietinėj daly.

Šienų ir dobilų taip pat užaugo daug ir beveik visur pavyko sausus suimti. Vasarojaus derlius vidutiniškas. Jeigu tiktai bus palankus oras iš laukų suimti, tai ir vasarojumi nebus pamato skųstis. Tiktai cukriniai runkeliai duos menką derlių. Jų šiemet ir mažiau užsėta. Marijampolės cukraus fabrikas, kuris labai sumažino už cukrinius runkelius kainą, turės lengvą darbymetę, nes truks apdirbimui cukrinių runkelių.

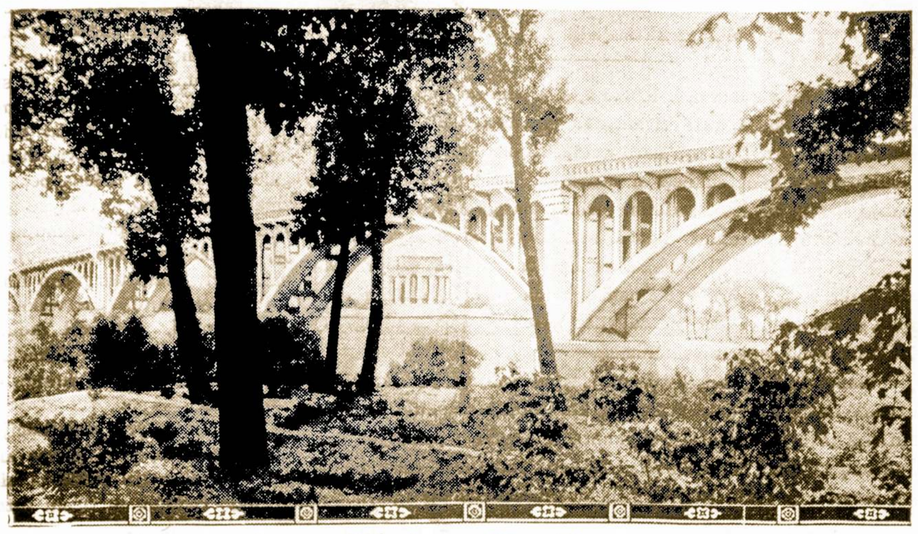

Naujai pabudavotas tiltas per Wabash upę. Tilto atidarymo ceremonijų proga tapo padėtas kampinis akmuo memorialui statomam prie tilto po medžiais pagerbimui George Rogers Clark.

LENKAI TRAUKIA Į OKUPUOTĄ LIETUVĄ KARIUOMENĘ.

Latvijos spauda rašo, kad asmens, šiomis dienomis atvykę iš Lenkijos, pasakoja, jog Lenkijoje, ypač Vokietijos pasieny ir atplėštame nuo Lietuvos krašte — Vilnijoje, pastebimas nepaprastas lenkų kariuomenės judėjimas. Dideli kariuomenės vienetai esą traukiami iš Lenkijos gilumos ir karininkai, buvę atostogose, skubiai šaukiami į tarnybos dalis. Kuriuo tikslu lenkai stiprina savo kariškas jėgas, dar neaišku.

LIETUVOS DERYBOS SU ISPANIJA

Prekybos derybos su Ispanija vyksta Stokholme tarp Ispanijos prekybos ataše Skandinavijos ir Pabaltės valstybėms ir tarp Lietuvos įgalioto ministerio p. Savickio. Esamomis žiniomis derybos eina sekmingai prie galo. Pasirašius prekybos sutartį, į Ispanja bus galima eksportuoti celiuliozą, sviestą ir kiaušinius, o iš ten importuoti apelsinų ir kitokių šiltų kraštų vaisių.

JAPONAI SU MANŽURIJA SUDARYS FEDERACIJĄ

Dairene dvi dienas ėjo pasitarimai, kuriuose dalyvavo 400 įžymių japonų ir Mandžukuo atstovų. Nutarta sudaryti Japonijos Mandžurijos prekybos federaciją. Tai busiąs pirmas žingsnis prie ekonominio abiejų kraštų susijungimo. Šiuo susitarimu japonų pramonininkai pažadėjo paremti pinigais vilnos ir medvilnės pramonės plėtojimąsi Mandžiurijoje. Iš Madžiurijos pusės tikimasi, kad sudarius prekybos federaciją padidės Mandžiurijos anglies, geležies ir miško eksportas į Japoniją.

Hitlerininkai konfiskuoja savo laikraščius.

Berlynas. Sukonfiskuota "Ber. Tageblatt" rugs. 6 d. rytmetinė laida. Laikraštis konfiskuotas už straipsnį apie senprusių unijos evengelikų bažnyčios generalinio sinodo posėdį.

Kadangi ir beveik visoj Europoj šiemet derlius visai neblogas, tai Lietuvoj javų kainos smarkokai krinta. Šiuo metu už rugių centnerį mokama po 8—9 litus; už kviečius — po 12—14 litų. —Tsb.

AMERIKOS VALDŽIA ĮŠILEIDO Į KIAULIŲ BIZNĮ.

Suvienytų Amerikos Valstybių valdžia norėdama ūkininkus išgelbėti iš depresijos, žemdirbystės sekretorius ponas Wallace išleido įsakymą supirkti milijonus jaunų paršų ir juos sunaikinti. Tuo manoma pakelti mėsos kainas ir ūkininkams atnešti gerbuvį. Mėsa didesnių jų paršų yra duodama bedarbiams veltui, o mažesnius kaip 6 svarų sunaikinama ir daroma trąša ir šiaip nekurie dalykai. "Chicago Daily Tribune", buda mas visuomet nepergeriausioj nuotaikoj del prezidento Roosevelto, NRA. puola ir daro didžiausius užmetimus buk kaipo didžiausis eikvojimas iš žmonių surinktus už taksus pinigų ir naikinimą paršų ir mėtymą į dompas, kur buk užnuodinę visus Chicagos priemiesčius, užuot jųjų mėsą davus bedarbiams. Dar iki šiolai supirkta 75,000 štukų. Nėra žinios kiek tokis dirbtinas NRA. metodas sugebės pakelti krašto gerbuvį.

'HITLERIO TERORO KNYGA'

Laikraščių pranešimu, rugsėjo 1 d. turėjo išeiti iš spaudos knyga "Hitlerio teroro knyga". Ši knyga buvusi parengta specialios komisijos, kuriai pirmininkauja žinomas prof. Einsteinas.

"Daily-Chronicle" ir "Daily Herald" skelbia ištisas tos knygos dalis, kurios liečia reichstago padegimą. Knygoje žymų vaidmenį vaidina mirusio vokiečių reichstago nacionalistų frakcijos vado, dr Oberfereno, memorandumas. Šį memorandumą dr. Oberferen pats pateikęs savo draugams. Šia knyga pasiriamdami, anglų laikraščiai įrodo savo ligšiolinių prieš vokiečius nukreiptų tvirtinimų tikrumą. Kai kurie laikraščiai reiškia nuomonės, kad minėta knyga yra tendencingos komunistų propogandos prieš vokiečius padaras. Laikraščiai nurodo, kad dokumentai, kuriais remiasi knyga, jau nenauji ir jau kelis mėnesius buvo naudojami kampanijai prieš vokiečius. Įžangą knygai yra parašęs lordas Marley. Joje pareiškiama, kad knyga yra nukreipta ne prieš pačią Vokietiją, o tik prieš hitlerininkų judėjimą.

LIETUVA PASTATYS DARIUI IR GIRĖNUI DIDELĮ PAMINKLĄ

Vos tiktai pasiekė Lietuvą pirmosios žinios apie Dariaus ir Girėno didįjį žygį ir tragišką jų mirti, tuoj iškilo mintis jų šiam nepaprastam pasiryžimui įamžinti — pastatyti milžinišką paminklą. Dar buvo nepasibaigusios mūsų didvyrių laidojimo iškilmės, o į specialiai įstaigtą šiam reikalui fondą pradėjo plaukti aukos: Aukoja Dariaus ir Girėno paminklo statymui pavieni asmens ir organizacijos tukstančiais ir dešimtimis litų. Jų žygis yra juk visos lietuvių tautos pasididžiavimas ir kievienas todėl jų vardą įamžinti padeda kaip bejstengdamas.

Dariui ir Girėnui paminklas bus pastatytas toksai, kokio lakūnams nėra ne tik Lietuvoje, bet ir visam pasaulyje. Jis vaizduos jų neapsakomą tėvynės meilę, neišmatuojamą pasiryžimą, drąsą, pasiaukojimą, laimėjimą ir tragišką mirtį. Jis bus pastatytas Kaune tokioje vietoje, iš kurios jį matys visas miestas. Naktį jis bus apšviečiamas elektros šviesa. Jis primins kiekvienam, kad Lietuva turi didvyrių ir kad reikia eiti tų didvyrių keliais.

Nors jau daug aukų į fondą paminklui statyti nuplaukė, tačiau jų dar maža. Tuo tarpu renkamos aukos šiam tikslui visoje Lietuvoje ir kiekvienas, kas tik gali, neatsisako prisidėti nors ir menka suma.

KOLONIZUOS PIETĘ AMERIKOJ LIETUVIUS.

Pernai įsikurusi užsienio lietuviams remti draugija stengiasi išplėsti savo veikimą. Svarbiuoju savo uždaviniu Draugija laiko paremti tvarkingą įsikūrimą žemės ūky Pietų Amerikoje. Ji nori pagelbėti lietuviams įsikurti žemės ūkio kolonijose, kad jie nebūtų visur išsiblaškę po 1—2 šeimas. Draugija tikisi savo šiam uždaviniui išsirupinti Lietuvos vyriausybės paskolą ir šiaip visuomenėje lėšų surinkti. Susidariusi daugiau lėšų, draugija stengsis užpirkti didesnius žemės plotus, kuriuose gelbės įsikurti tiems Pietų Amerikos lietuviams, kurie miestuose nepajėgia įsikurti ir labai vargsta. Žemės plotus bus stengiamąsi pirkti tokiose vietose, kur mūsų žmonėms tinkamos gamtos sąlygos. Tokių vietų esą lengviausia rasti Argentinoje.

Visi Am. Lietuviai Minėkime Spalio 9 Dieną

LIETUVOS VOKIETIJOS BAŽNYTINĖ SUTARTIS NUTRAUKTA.

Lietuvos laikraščiai praneša, Lietuvos vyriausybė nutraukė Lietuvos bažnytinę sutartį su Vokietija, padaryta iš 1925 metų liepos 13 dienos, pagal kurią Klaipėdos Protestantų bažnyčia priklausė Vokietijos protestantų bažnyčios vadovybei. Klaipėdos krašto gubernatorius įsakė protestantų bažnyčios vadovams suorganizuoti vadovaujamą bažnyčios organą (konsistoriją) vietoje ir tvarkyti savo tikybinius reikalus savistaviai ir nepriklausomai nuo vokietijos. Bet Klaipėdos ir Prusų vokiečiai kelia lermą, buk tuo varžoma jų tikybiniai reikalai. Kur čia tiesa? Lietuvos vyriausybė ir taip per aštuonius metus toleravo tokią padėtį, kur Vokietija turėdavo Klaipėdos krašto bažnyčios vadovybę po savo valdžia, galėjo laisvai varyti per bažnyčias germanikacijos darbą. Tokį padėtis, žinoma, buvo Lietuvos valstybei labai nepageidaujama ir karts nuo karto kyldavo balsų, kaip nuo jos nusikračius. 1925 m. Dr. Martynui Yčui patariant, prezidentas Stulginskis įsteigė Protestantų teologijos fakultetą prie Kauno universiteto, kad čia vietoje paruošti Didžiajai ir Mažajai Lietuvai protestantus kunigus, kurie grįžę į Klaipėdos kraštą bus lietuviškos dvasios. Bet Klaipėdos krašto vyskupas Gregoras užprotestavo — neįsileisiąs į savo krašto bažnyčias Kauno universitete paruoštų teologų, nors jie butų kilę iš Klaipėdos krašto.

To jis ir dabar laikosi. 1931 metais Lietuvos vyriausybė uždraudė importuoti kunigus iš Vokietijos. Bet po uždraudimo parinkdavo šimto procentų vokiečių dvasios jaunuolius ir išsiųsdavo juos į Karaliaučio universitetą, kur pasiruošę grąždavo atgal užgrundinti Voterlando dvasioje ir varydavo tikrą germanikacijos darbą. Ir taip toji padėtis tęsėsi iki šių metų rugpiučio mėnesio, kai hitlerininkai iš Vokietijos protestantų bažnyčios padarė valdžios įrankį, politiniams tikslams vykdyti. Tada Lietuvos vyriausybė sutartį nutraukė ir tuo galutinai atsipalaidavo nuo to nelemto žygio. Pačiai Klaipėdos protest. bažnyčiai tas žygis bus į naudą, nes dabar jie galės savistoviai tvarkyti savo tikybinius reikalus ir drauge kooperuotis su Didžiosios Lietuvos Liuteronų ir Reformatų bažnyčiomis, kurie drauge sudarys nemažą skaičių ir tuo visi kruvoje geriau galės pareikšti savo teises.

PROFESURIUS HERBAČIAUSKAS STAIGA APLEIDO LIETUVĄ

Anot Lietuvos laikraščių, išvyko iš Lietuvos į Lenkiją. Jis ketina apsigyventi Varšuvoje ir užsiimti vien literatiniu darbu. Labai gaila, Kauno visumenė nustos vieno originališkiausio veikėjo, kuris yra pasižymėjęs kaipo kuryboje, masiniuose ir kituose dalykuose.

DIDELIS VILNIAUS DIENOS MINĖJIMAS RUOŠIAMAS SEKMADIENYJE SPALIO 8 D.

Puikiausi programa ir įspudingas pavergtos sostinės pagrobimo smerkimas įvyks Lietuvių Auditorijoj.

Chicagos lietuviai ruoškitės prie svarbių iškilmių— Vilniaus Dienos. Ją turėsime neužilgo — sekmadienyje, Spalio 8 dieną, Chicagos Lietuvių Auditorijoje.

Nors programa bus nepapras tai didelė, tačiau įžanga nustaty ta tik 25 centai. Kalbės Lietuvos Konsulas p. A. Kalvaitis, "Sandaros" Red. M. Vaidyla, kapt. P. Jurgėla ir kiti. Vilniaus Vadavimo K-to pirmininkas J. Cieliauskas bus programo vedėju.

Artistus, dainininkus, muzikus suminėsime sekančiam "S." numeryje.

ANTROJO LENKMEČIO PARODA ŠIAULIUOSE

Pirmasis lenkų sukilimas prieš rusų valdžią įvyko 1831 antrasis — 1863 metais. Šio sukilimai priimta vadinti lenkmečiais, nes jie buvo lenkų pradėti ir vadovaujami. Į antrąjį, 1863 m., sukilimą Lietuva buvo ganą plačiai įtraukta ir daugiau už pačius lenkus nukentėjo. Tiesa, Lietuvos liaudis, bendrai imant, nebuvo palanki sukilimui, nes tik 1861 metais rusų caras Aleksandras II buvo panaikinęs baudžiavą, o baudžiavos panaikinimui buvo labai priešingi Lenkijos ir Lietuvos lenkai dvarininkai. Taigi sukilimo vadų, dvarininkų pažadams mūsų liaudis negalėjo pasitikėti; bijota, kad jie negrąžintų baisią baudžiavą. Vis tik ir Lietuvoj buvo daug sukilėlių, nepakenčiančių rusų jungo. Lietuvoj sukilimą žiauriai malšino Vilniaus general-gubernatorius Muravjovas, per tat pramintas Koriku. Daug žmonių tada buvo pakarta, sušaudyta; daug sodžių išdeginta; tukstančiai į Sibirą pėsčiomis išvaryta! Tada (1864) ir lietuvių spauda buvo uždrausta, kurią sunkiai pavyko atkovoti tiktai po 40 metų — 1904 metais.

Septyniasdešimties metų ano nelaimingo sukilimo (antro lenkmečio) sukaktuvėmis, netrukus Šiauliuose bus atidaryta "1863 metų sukilimo paroda". Parodoj bus surinkta sukilimo laikų ginklai, rubai, atsišaukimai, įsakymai, atsiminimai, paveikslai ir t. t. Paroda bus Lietuvos visuomenei žiaurios vergijos ir kančios laikų priminimas

...PRANCUZAI SUSIRUPINO... VOKIEČIŲ KARO RUOŠA

Prancuzų parlamento atstovas žinomas Klemenso bendradarbis Žoržas Mendel raštu pranešė Daladie, kad parlamento sesijai prasidėjus, jis įnešęs paklausimą, ar vyriausybė mano pavartoti atitinkamas priemones, kad užkirstų Vokietijai galimumus ginkluotis ir ruoštis kariauti.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų —vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvengiant į tautos ateitį—pastangos priauganciąją Lietuvių kartą —jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mes be Vilniaus Nenurimsim.

LIETUVIŲ KALBA AMERIKOS MOKYLOSE

Mes dažnai nusiskundžiame, jog lietuvių jaunimas patekęs į Amerikos mokylas ištautėja ir dingsta del musų. Bet taip aimanuodami mes užmirštame, jog ir tos pačios mokyklos pagelbėtų palaikyti lietuviškumą, jei tik norėtumem joms pasinaudoti. Aukštesnėse mokyklose (High School), kurias lanko tukstančiai musų jaunimo dėsto įvairias svetimas kalbas: vokiečių, prancuzų, ispanų ir italų. Kiekvienas mokinys gali pasirinkti kokia jam tinkama.

Apart šito, dar gali buti dėstoma ir bile kita kalba, jei rastus apie 25 norintieji mokintis. Taigi ir lietuvių kalbai butų vietos aukštesnėse mokyklose, jei tėvai paragintų savo vaikus užsirašyti. Juk daug geriau vaikams pramokti lietuvių kalbą, negu takia ispanų arba italų, kurių gal niekad jiems neteks naudoti.

Negalima kaltinti vaikų už nesiįdomavimą musų kalba; jie nežino ir nesupranta jos svarbos. Bet tėvai turėtų jiems paaiškinti ir priminti, jog Lietuvių kalba yra graži ir reikšminga mokslo pasaulyje Ji gali buti labai naudinga busimiem profesionalam: daktaram, advokatam, kunigam ir pan. Net ir tie, ką dalyvauja amerikoniškoj politikoj daug daugiau turės paramos iš lietuvių pusės, jeigu jie geriau pažins musų tautą.

Taigi laikas jau but pradėti rimtus žingsnius išpopuliarizavimui lietuvų kalbos tarpe besimokinančios jaunuomenės. Turime auksinių progų ir jas reiktų išnaudoti. Be išlaidų, be didelio vargo galima atlikti svarbų dalyką, jei musų tėvai sutiktų plačiau kooperuoti ir suprastų, kad mokėjimas savo kalbos ne kenkia, bet tobulina žmogų.

KAIP ATSILIEPTŲ Į MUS DOLERIO NUPIGINIMAS

Pirmiau Kaune už Amerikos dalerį mokėdavo 10 litų. Pastaruoju laiku doleris nukrito iki šešių litų su centais. Šitoks amerikoniškos valiutos kritmas skaudžiai palietė Lietuvos žmones, kurie aklai tikėdami į dolerį pirko jį už brangią kainą ir laikė namuose kaipo auksą. Kaimietis turėjo sutaupęs penketą šimtų dolerių arba 5000 litų, dabar jų turįs vienu trečdaliu mažiau. Tas pats su Lietuvos bankais, biznieriais ir pan. Visi jie nukentėjo ir jų turtas žymiai aptirpo.

Šiomis dienomis iš Washingtono ateina žinių, jog prez. Rooseveltas nusprendęs dar daugiau nupiginti dolerį pasinaudojant žinoma jau mums inflacijos metoda. Busią išleista naujų popierinių pinigų, nepadengtų auksu arba federalė valdžia išparduos porą ar trejetą bilionų bondsų. Vienam ir antram atvėjy doleris atpigs ir važiuojantiems užsienin reikės pasiimti visas glėbis pinigų; kitaip teks svetimų lėšomis sugrįžti.

Infliacija turi nemažai blogų ypatybių. Pirmiausia, tai nubiednina žmones. Turintieji pinigų banke ir dirbantieji už algą greičau už kitus atjaus ką reiškia infliacija. Produktai staiga pabrangtų, o užmokesnis dar ilgai pasiliks tas pats. Pav. šiandie maistas žymiai pabrago, bet uždarbis tebėra toks, kaip ir me tai atgal. Atsiras visokių spekuliantų, kurie, it senieji butlegeriai, išnaudos žmones. Taigi visas šis nėra pageidaujamas.

Bet pažiurėkime į dalyką iš kitos pusės. Yra daug rimtų ekonomistų, kurie tvirtina, jog infliacija yra neišvengtina; jog reikalinga ką nors daryti, kad paleisti pinigus apyvarton, pagerinti biznį ir paskatinti žmones pirkti. Dabartiniu laiku produktų kainos peržemos; farmeriai skursta ir jų ūkis neša nuostolius, todel, kad viskas pigu. Kad pakelti kainas, reikia nupiginti dolerio vertę.

Pati valdžia, miestai, korporacijos ir pavieniai asmenys paskendę skolose ir negali iš jų išbristi. Kitaip sakant — visi "broke". Išvengimui bankruto valdžia turi griebtis kokių nors priemonių. O ką gi kitą panaudosi jei ne infliaciją? Piliečiai bus dalinai nuskriausti, nes kuomet jie skolino valdžiai ar miestui pinigus, jie davė auksą arba juomi paremtą dolerį, bet kuomet jų skolos bus atmokamos, jie gaus popierinį pinigą du syk pigesnį.

Bet į balą įkritęs, sausas neišlipsi. Taip ir čia. Depresija taip įsigalėjo, jog tik griežta reforma ją teprašalins. Gydymas nėra malonus dalykas, bet tie, kurie šiandie jaučia skausmą ar ragauna neskanių vaistų, rytoj ar vėliau pagys. Taip ir čia. Nupiginimas dolerio palies visus, bet jeigu tuomi bus grįžinti geresni laikai, laikinas nepatogumas galima pakęsti.

FAŠIZMO PLĖTIMĄSIS EUROPOJe.

Šiandiena vis labiau ir labiau apima įvairias Europos valstybes fašizmo manija, kuri reiškiasi vienoje ar kitoje formoje. Patsai fašizmas yra Didžiojo karo ir dipresijos išdava, bet savo filosofijoje yra gana sumišęs ir neaiškus. Jis savo pradžią gavo Italijoje, kur Benito Mussolini pirmas suorganizavo pirmą fascio Milane 1922 metais. Fascio reiškia ryšį arba sąjungą tam tikros grupės pasekėjų. Patsai žodis, kuris iš to kilęs, yra įvairiai interpretuojamas, bet aplamai, reiškia stiprų tautinį judėjimą, ginantis "šventai" nuosavybės teises ir be to labai agrasyvis prieš socializmą ir komunizmą.

Šiandiena iš pasėtos fašizmo sėklos Italijoje jis išsiplėtė ir užvaldė nazių pavydale Vokietiją, kur šalia Mussolinio principų, Hitleris pridėjo "rasių" neapykantą ir kėlimą į padangęs savo Tautonų tautos. Kitose šalyse fašizmo judėjimas reiškiasi pagal Mussolinio arba Hitlerio modelius sutraukdamas į parlamentarines Valstybes, kaip Čekoslovakiją, Švediją, Holandiją, Austriją, Hugariją, Suomiją, Angliją, Balkanus, Ispaniją ir diktatoriškuose kraštuose kaip Lenkija ir kitur.

Patsai fašizmas, kaipo kelentis tautų neapykantą, šovinizmą, apsirubežiavimą vieniems nuo kitų; sauvaliavimus valstybės viduje, nieko darbo žmonėms nežada. Šiandien, kuomet visą pasaulį yra apėmusi depresija, reikalinga daugiau kooperacijos su kitais, o ne neapykantos.

Kur Lietuvių Senovej Gyventa

Kalnas apsuptas pylimais ir kanalais.

Piliakalnio paviršius nuo nepamenamų laikų ariamas, tad daugybė svarbių archeologinių radinių yra jau nunešiotų ar šiaip žuvusių dirvožemyje, tačiau vis tik ir dabar ten paviršiuj randama visokių daiktelių iš labai senų gadynių. Aprinkę nuo paviršiaus kas galima rasti ir pagal tų radinių nustatę piliakalnio kulturos požymius, komisijos nariai pradėjo darbą. Ta "komisija" pradžioj ir buvo pats pulk. Tarasenka su sūnum ir tre jetas vietoj pasamdytų darbininkų. Tik vėliau prisidėjo viena gimnazijos mokytoja su keliais gimnazistais ir teko pasamdyti darbininkų net ligi 20 žmonių. Beje. Visuomis, kuris netoli tos vietos steigia savo "Romuvą", atsidėjęs dirbo per visą laiką.

Pradžioj buvo iškasti du taip vadinami "langai" 52 metrų atstumu, iš Rytų į Vakarus ir suradus žmonių gyvenimo žymių, pradėta kasti tranšėja skersai kalno. Greit darbas buvo apvainikuotas stebinčiais atradimais. Buvo užtikti du kanalai, besupą piliakalnį: viršutinis kanalas 4 metrų pločio ir 1.40 metrų gilumo, apatinis kanalas 7 metrų pločio ir 1.80 metrų gilumo. Kanalai labai atsargiai ir tiksliai, matomai, įrengti, nes jų kraštai Tarpe kanalų yra dar gerai išsilaikęs volas arba pylimas taip pat visas apklotas tuo plaktu džiovintu moliu. Iš visos statybos jau galima buvo daryti išvadą, kad kanalai ir volai statyti žmonių, turėjusių gerą nusimanymą apie tos rūšies statybą ir turėjusių savotišką kulturą.

Abu kanalai buvo sklidinai priversti deginto angliasuodžio, pilno pilno visokių kulturos liekanų: ten buvo ir degintų ir skeltų kaulų liekanų, matoma žmonių ir gyvulių ir net žuvų kaulų, įvairių šukių ir šiaip buvusių reikmenų liekanų. Galima spėti, kad kalno viršuj buvo medinė pilis, kurią kokie priešai sudegino su visa įgula ir paskui amžiams bėgant lietus ir vanduo degėsius nuplovė į kanalus, juos tais degėsiais užpildamas.

Todėl archealogai atsidėję pradėjo ieškoti kokių nors liekanų ar kad ir žymių, ar ir kur senovėj būtų trobesių stovėta. — Tiesa, tuo tarpu į talką komisijai buvo jau atvykęs ir prof. Volteris.

Komisija turėjo nustebti, kad jokių nė mažiausių žymių kada nors kokių buvusių trobesių nebuvo užtikta.

"Va, štai žmogaus kaukolė!"

Buvo nutarta kasti kitą tranšėją, pradedant iš Pietų į Šiaurę, nuo kalno apačios į viršų. Apačioj su kalnu siekėsi pelkė, tad galima buvo spėti, kad prieš tą pelkę buvo įvažiavimas į pilį. Bekasant šią tranšėją naujas siurprizas iškilo aikštėn: **čia buvo rasti 3 kanalai ir 2 volai.**

Taip pat išorinis kanalas 7 metrų pločio pločio, kiti po 4 metrus. Volai taip pat rūpestingai nulieti iš plakto džiovinto molio. Kanalai taip pat buvo pripilti angliasuodžių, tik trečiasis kanalas buvo pripiltas maišytai su žeme. TTam kartui buvo spėta, kad tatai yra senovės įvažiavimo vieta, todėl juo labai juo labiau sustiprinta trimis kanalais ir dviem volais.

Kanalai buvo pilni maišytų įvairiausių likučių. Čia buvo tikra betvarkė. Ir visas klodas viršiau, kanalų ir volų vidui rorodė tikrą prosenovės gyvenimo vietovę, kur buvo tikras sąmėžinis visokių valgių ir įrankių atmatų, kaip tai laužytų ir degintų daiktelių likučių, kaulų, ašakų likučių, ochros (rašomos kreidos), šukelių ir tt. Bet kas stebėtina, apkasų vidui, pradėta užtikti savotiškos akmenų kruvelės. Turint galvoj, kad akmens amžiaus gyventojai paprastai valgyti virdavo tokiu būdu, kad į didelius viralo puodus dėdavo įkaitintus akmenis, spėjome, kad čia ir randame "virtuvių" liekanas: puodynių šukes ir akmenų krūvas. Kitas stebinantis radinys, tai buvo molinės aikštelės, arba tokie lygūs plotukai, iškloti plaktu, džiovintu moliu, panašiai į ugniavietes. Tik mums tas aikšteles bevalant, darbininkas sako, "Va, štai žmogaus kaukuolė!"

Griebėmės didžiausio atsargumo ir rankomis nagais kasinėdami atkasėme nepaprastą reginį, kuris turės pakeisti daug dalykų mūsų pačių ir kitų šalių archeologų pažiuroj į Lietuvių rasės prosenovėj ir abelnai į baltųjų (arijų) gyvenimą prosenovėj.

Vienoj tokioj džiovinto molio aikštelėj, vidury buvo duobelė, panaši į nedidelio dušo įdubimą ir tame įdubime gulėjo sukimšti, sulankstyti dviejų žmonių griaučiai: vienas buvo padėtas padėtas aukštelninkas, kitas kniupščias. Kadangi tas keistas molinis sarkofagas, kaip komisija jį ten pat pavadino, randasi vos pert 10—20 centimetrų nuo žemės paviršiaus, tai kaulai gana sugadinti, juo labiau to kniupščio, tačiau vis dėlto atsargiai bus galima juos smulkiausiai išmatuoti ir šis tas nustatyti.

(bus daugiau)

Kas Dedasi Pasauly?

NRA.

Kada pasirodė mėlynas arelys su užrašu "NRA", juokdarys užklaustas ką tos reidės reiškia? — atsakė: "Nėra Ramybės Amerikoje". Klausiantis pamąstė ir tarė: "Tiesa"! Bet privalėtų buti "NRP." Juokdarys nustebo ir klausia: O ką tas reiškia?" Antrasis atsakė, "Nėra ramybės pasaulyje". Juokdarys dabar nenuduotu rimtumu pasakė — Tiesa!

National Recovery Act, sutrumpinus NRA. sujudino žmonių protavimą ne tik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje. Jis suteikė Amerikai naują ekonominę tvarką, apie kokią dar prieš keletą metų nieks ir svajoti negalėjo. Yra tai didelis perversmas, koks kitose šalyse gali įvykti tik dideliu pralėjimu krauju, kaip kad atsitiko Rusijoj, arba smurtu, kaip tas įvyko Italijoj ir Vokietijoj. Čia viskas įvyko ramiai, priimant radikališkus pasiulymus per aukščiausią šalies teisdarišką įstaigą — Kongresą.

Kad NRA yra socializacijos ideja paremta, yra visiems aišku. Socializacija siekia planingo ūkio vedimo, su tikslu suteikimo visuomenei patogių gyvenimo sąlygų. Senoji-gi Amerikos tvarka siekia pavienių žmonių laisvės rupintis savo asmeniška gerove, taip kaip kas sugeba. Sulig tos senos tvarkos pavieniai žmonės įsigijo didelius turtus, kadangi visuomenė vis grimzdo į didesnį skurdą. Pagaliaus, sumažėjus perkamai jėgai pas visuomenę ir turtuoliai pasijuto keblioje padėtyje. Industrija reiškia gamyba, o turtus galima krauti tik parduodant gamybos produktus. Kadangi produktų nėra kam parduoti, tai ir gamyba turi apsistoti, ir tada krinta vertė taip prekių, kaip ir vertybės poperų. Tokiu būdu įvyko toji didžioji depresija, kurią dabar kenčiame visi.

Išeities iš tos depresijos negalima buvo rasti senais būdais. Republikonų partija mėgino įvairius būdus atsteigimui gerbuvio, bet visi negelbėjo. Tada demokratų partija griebėsi naujų idejų, ir Rooseveltas pasisakė šalininku "New Deal"—Naujos Tvarkos. Šita nauja tvarka griebėsi labai radikališkų priemonių, kurioms, kol kas, tauta pritaria. Bet ar pavyks atsteigti gerbuvį, vien tik ateitis parodys.

KAS DEDASI ANT ŽEMĖS PER VIENĄ VALANDĄ?

Įdomi Tautų Sąjungos komisijos "vienos valandos statistika."

Laikrodžio rodyklė slenka vėžio žingsniu arba lekia žaibo greitumu. Tokia tai yra reliatyvybės teorija kiekvienam mūsų kitokia. Mums rodosi, kad mes esame pasaulio centre, o visa kita yra tik rėmai.

Laiko greitumas pareina nuo jo įdomumo ir pilnumo. Kartais viena valanda suteikia daugybes pergyvenimų, o kai kada ir visas amžius yra viena tuštuma.

Įdomu patirti, kaip gyvena ne tik vienas zmogus, bet visa žmonija laike vienos valandos. Turbut kiekvienam būtų labai įdomu pažvelgti už tos vienos valandos kulisų visame pasauly. Tokį darbą pasiėmė atlikti tam tikra Tautų Sąjungos komisija. Jos surinkta "vienos valandos statistika" yra nepaprastai įdomi.

Viena valanda... Kiek tragedijų, džiaugsmo, sujudimų ir įvykių atsitinka per tą laiką, kol laikrodžio minutininkas apeina ciferblatą!

Per vieną valandą gimsta 5440 žmonės ir tuo pačiu laiku 4600 žmonės miršta; 1200 porų jungiasi maždaug pastoviais moterystės ryšiais ir 85 poros tuo pačiu metu išsivaduoja iš moterystės pančių. Po 15 žmonių per valandą krinta nuo žmogžudžių rankos. Bet visa tai liečia civilizuotus kraštus, kadangi laukinės šalys čia neįeina sąskaiton.

Kiekviena valanda atneša 198,500 nusikaltimų, iš kurių 177,000 atsitikimuose valdžios organai pagauna nusikaltėlių pėdsakus.

Įdomi yra taip jau ekonominė statistika. Fabrikai per vieną valandą perdirba 10,000 q. medvilnės ir 3,000 vilnos į audinius. Cukraus fabrikai gamina 99,600 tonus cukraus, bet tik 98,000 lieka sunaudota. Per vieną valandą rūkytojai per dūmus praleidžia po pusantro miliono dolerių ir po 176,000 tonus tabako yra perdirbama rūkymui.

Vyno sugeriama per valandą visame pasaulyje po pusantro miliono litrų ir virš pusės miliono litrų alaus, už tad kava yra rekordiniai vartojamas gėralas, nes laike vienos valandos žmonija sugeria po 50 milijonų puodukų; suvalgo po 25 milijonus kilogramų bulvių ir 3,6 milionus klgr. mėsos per vieną valandą pranyksta nuo lėkščių.

Suvalgoma po 30 milionų kilogramų duonos ir 2,4 milionų kiaušinių.

Kalnakasiai per valandą sukasa po 122,000 tonus akmens anglių, tačiau Golfstromas per vieną valandą duoda kur kas daugiau šilumos, negu duoda visame pasaulyje sukasta anglis.

Per valandą pagaminama už 50,000 dolerių aukso, už 150,000 dol. sidabro; 35,000 žvėrių atiduoda savo kailius madų magazinams ir 7,000 automobilių išeina iš dirbtuvių. Iš žemės per vieną valandą ištrykšta 156,420 bačkos naftos, ir po 17 žmonių suvažinėja neatsargūs šoferiai.

Kiek žmogus uždirba laike vienos valandos? Labai įvairiai. Kai kiniečių kuli per valandą prakaito uždirba porą centų, tai amerikoniškas trusto direktorius uždirba po 97 dolerius.

Įdomi pašto ir telefono komunikacija. Per valandą paduoda ma 114,000 telegramų, 1141,6 milionai pašto perlaidų, laiškų ir atviručių, kurių apmokėjimas siekia 25,000,000 dolerių.

Filmų gamyba visame pasaulyje laike vienos valandos suvartoja 50 kilometrų negatyvės juostos. Popieriaus fabrikai pagamina 1900 tonų, gi rotacinės mašinos iškepa po 1,6 mil. periodinius dienraščius ir laikraščius.

Musų žemė ir daug padaro laike vienos valandos. Ji apeina 1,776 kilometrų kelią, pergyvena 4 dideles audras ir seismografai notuoja mažų mažiausia po vieną žemės drebėjimą.

KONTRABANDA LIETUVOS-VOKIETIJOS PASIENY

Visu Lietuvos-Vokietijos pasieniu, kuris tęsiasi apie 230 kilometrų, jau nuo senai gana plačiai varoma įvairių prekių kontrabanda. Kontrabanda ypač padidėjo paskutiniais metais, po to kaip teisėta prekyba tais ir kontigentais.

Iš Lietuvos į Vokietiją kontrabandos keliu gabenami įvairūs gyvuliai ir maisto produktai, kurie Vokietijoje dėl aukštų muitų yra daug brangesni, negu Lietuvoje. Iš Vokietijos į Lietuvą kontrabandos keliu eina svaigalai, šilkiniai išdirbiniai ir kitos prekės, kurios dėl palyginamai aukštų muitų Lietuvoje yra brangesnės.

Daugiausia kontr. prekių iš Vokietijos į Lietuvą patenka per Klaipėdos kraštą, užtat čia muitinių valdininkams ir pasienio sargyboms tenka nuolat budėti, juo labiau, kad šmugelninkai — kontrabandininkai stengiasi įvairiausiais būdais apeiti muitininkų budrumą.

Štai, pavyzdžiui, į Klaipėdą vienai stambiai firmai iš Vokietijos buvo prisiųstas vagonas koklių. Rodos, nieko ypatingo. Bet muitinės valdininkai, padarę siuntinio apžiurėjimą, po koklėmis rado tris dėžes vyno, už kurį reikia mokėti po 9 litus kilogramui muito. Kontrabanda, žinoma, buvo sulaikyta, ir firmos savininkui, kuriems kuriems koklės buvo siųstos, turės sumokėti apie 7,000 litų pabaudos. Pabauda imama 5 kartus didesnė, negu reikėtų sumokėti muito, ir prekės konfiskuojamos.

Šitokių pavydžių, kaip kontrabandininkai mėgina apeiti muitinės, yra daugybė. Žmonių, kurie verčiasi yra daug. Kai kurie pasienio gyventojai vien tik iš kontrabandos ir gyvena. —**Tsb.**

Pirkite Radio dabar

PAKOL DAR YRA ŽEMOS KAINOS

Progress Furniture Co.

KRAUTUVėJE

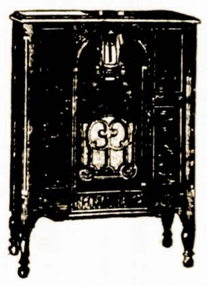

$17.50 NAUJOS 1934 MADOS MIDGET RADIOS PO

$9.50

NAUJI CROSLEY RADIOS PO

$17.50

NAUJI PHILCO RADIOS PO

$20.00

NAUJI ZENITH RADIOS PO

$29.50

Labai platus pasirinkimas visokių kitokių standard padarymų radios įrengtų gražiausiuose ir naujausiuose kabinetuose

PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE!

PROGRESS FURNITURE Co

3222-26 S. Halsted St

Vedėjai: J. Kalėdinskas
J. Romanas

Duodame gražius ir įdomius lietuviškus radio programus kas ketvergą, 9:30 v. vak. iš stoties WSBC, 1210 kilocycles

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

Rašo Dr. C. K. Kliauga, DDS.
Chicago, Ill.

HALITOSIS
(Arba dvokiantis, negeras burnos kvapas).

Šį kartą, manau, bus pravertu nors paviršutiniai pasakyti apie dvokiantį burnos kvapą.

Budami tarpe žmonių, viešoje vietoje, sueigoje raba privačiame bute, mes dažnai užuodžiame kai kurių žmonių nemalonų, dvokiantį kvapą. Kai kuriems kartais, tas ir labai negeistina jautimą sudaro, netik sveikatos, bet socialių santykių atžvilgiais.

Paprastai, sveikame ir normaliame stovyje, išeinantis per alsavimo organus kvapas nėra at siduodantis. Blogas burnos kvapas savaime nėra liga, bet gali būti ženklas pasireiškiančių burnoje nenormalumų arba ir sistematinių ligų. Įdomu ir tas pažymėti, kad kai kurie žmonės, turintieji nemalonų savo burnoje kvapą, patys apie tai nieko ne jaučia ir nežino, kuomet kiti tą nesmagumą greitai pajunta. Bet kaip ten nebūtų, dvokiantis burnos kvapas sudaro labai nemalonų ir niekam negeistiną apsireiškimą. Svarba tame, kad didžiu moje tai yra sėkmės esančių ligų. Čia šiuo tarpu ir suminėsiu kai kurias priežastis, butent: gleivėtas liežiuvio paviršius, kuris dažnai gali būti priežastimi užkietėjusių vidurių; nenormaliai suaugę ir iškrypę dantys; bendra burnos ir dantų nešvara; pūnantieji ir skylėti dantys. bių, paprastai, ir sjačmio.....o žinoma, prie panašių aplinkybių, paprastai, ir smegenų įdegimai apie dantis, kaip tai, staigiojo arba chroninio pobudžio ir dažnai randasi net pūliavimai apie dantų šaknis. Toliau nešvarųs, dirbtini dantys, taip pat gerklės įdegimai: kaip tai bronchitis, pakilę tonsilai ir adenoidai, žymiai prisideda prie blogo burnos kvapo ir tt. Visos minėtos priežastys, kurios sudaro dvokiantį burnos kvapą, randasi burnoj ir didžiumoj paeina dėl nešvarios arba pathologinių esamų ligų (apsireiškimų). Jos yra vadinamos lokalėmis priežastimis. Kitos priežastys blogo kvapo yra sistematinės ligos, kurios, palyginamai, daug rečiau atsitinka, kaip tai inkstų, plaučių ligos, viduriuose pasitai komi pūliavimų lizdai ir tt.

Gydymosi būdai: išimtinai tinkamiausi yra šie: pašalinimas priežaščių, kurios gadina burnos kvapą. Todėl būtinas reikalas prašalinti burnos nešvarumus, pūvimą ir pūliavimus apie dantų šaknis. Tokiu būdu tiktai galima atitaisyti burnos kvapą, jei jis nuo to paeina. Gydymosi būdas vaistais, nors laikinai, yra galimas ir retkarčiais taip pat vartojamas, bet mažos svarbos teturi ir sėkmės nėra pilnai atsiekiamos. Kad visiškai prašalinus dvokiantį burnos kvapą, reiika prašalinti esamas ligas ir atsteigti bendrą burnos švarą.

Dantų ir burnos normalumai

Visiems mums yra žinoma, kad kiekvienas individualiai gyvuojantis organizmas auga ir vystosi, kol pasiekia pastovumo ir tobulumo laipsnį fiziškame gyvenime. Prie palankių išorinių ir vidujinių apystovų organizme reiškiasi tendencija prie normališkumo. Vadinasi, turi tam tikrą formą kiekvienas gyvis. Augimo ir vystymosi laiku, t. y. tuo laiku, kai organai formuojasi, mes matome harmoningumą ir simetriją jų struktūroj. Visos kūno funkcijos yra atliekamos mechaniškų stimulų įtakoj ir kontrolėj. Jeigu šiuo žvilgsniu viskas eina tinkamai, tai organizmas vystosi normališkai.

Bet pasitaiko visokių komplikuotų priežaščių, kurios sutrukdo normalų organizmo besivystymą. Tame atvėjyje įvyksta disharmonija. Tai gali įvykti dėl paveldėjimo arba dėl netikusių gyvenimo aplinkybių. Vienok, nežiurint visų tų blogumų, organizmas auga, vystosi ir atlieka tam tikras funkcijas. Tas augimas nesustoja ligi pat subrendimo. Jeigu pasireiškia kokių nors nukrypimų, tai ir jie juo tolyn, tuo darosi ryškesni, jeigu nebandoma tam laiku užkirsti kelias. Vadinasi, jeigu nieko nedaroma, kad tuos nukrypimus nuo normališkumo pašalinti arba bent sustabdyti.

Šį kartą išimtinai kalbėsime apie burnos aparato nenormalumus arba malokluziją. Kuomet burnos aparatas vystosi narmaliai ir tinkamai, tai tas reiškinys vadinama okluzija. Sakysime, normaliame stovyje žandų ir kaulų okluzija reiškiasi sekamu budu: dantys žanduose pradeda augti tam tikroj vietoj ir tam tikru laiku. Reiškia, jie turi pasirodyti tada, kai žmogus (tiksliau sakant, vaikas) sulaukia tam tikro amžiaus. Be to, apatinio žando dantys okluzuojasi ati tinkamai su viršutinio žando dantimis ir atlieka visas reikalingas kramtymo ir kitokio pobudžio funkcijas. Žandų ir kaklo raumenys taip pat veikia sutartinai su normališka okluzija.

Okluzija turi didelės įtakos ir visos galvos formai. Kada okluzija yra normališka, tai ir galvos išvaizda, ypatingai veido, neturi didelių trukumų, — dantys, žandakauliai nėra išsikraipę ir tt. Pažinti tuos nenormalumus nėra taip jau labai sunku. Žinoma, kartais gali būti tokių atsitikimų, kada nustatyti normalumą tiesiog nėra galima.

Tuo budu galima sakyti, jog okluzija reiškia normalų burnos besivystymą. Kuomet laike vystymosi pasireiškia nukrypimų ir trukumų, tai tas reiškinys vadinama malokluzija. Visokios rųšies veido, žandų ir dantų nenormalumai įvyksta jaunystėj. Vadinasi, besiformavimo ir besivystymo metais. Mat, tuo laiku kaulai ir kiti kuno audiniai yra budavojami. Veikiamoji jėga tada labiausiai pasireiškia. Žmogaus kūno atžvilgiu ta jėga gali buti teigiama arba neigiama. Kada ji veikia neigiamai, tai mes ir turime visokių nenormalumų.

Štai čia mes ir susiduriame su speciale mokslo šaka, kuri yra žinoma kaipo orthodontia. Orthodontia yra specialė dentisterijos mokslo šaka, kurios tikslas yra tirti normalius ir nenormalius reiškinius ir tas jėgas, kurios tuos reiškinius kontroliuoja. Suprantamas daiktas, to mokslo uždavinys yra atsteigti normales funkcijas ir atitaisyti veido ir dantų nenormalumus arba iškrypimus.

Čia bus labai įdomu pastebėti tas faktas, kad burnos aparato iškrypimai paprastai yra tik fiziško pobudžio. Tačiau tai žymiame laipsnyje prisideda prie įvairių kūno nesveikumų. Daugiau to: tie nenormalumai dažnai veikia žmogaus proto bei jo charakterį. Mums dažnai pasitaiko matyti vaikus su iškrypusiai dantimis bei žandikauliais. Suprantamas daiktas, jie daro labai blogą įspudį. Jie nėra mėgiami ir iš jų kiti vaikai juokiasi. Kadangi vaikai paprastai yra labai jautrūs, tai jie visa tai skaudžiai jaučia. Visa tai juos labai slėgia ir jie pradeda šalintis nuo kitų. Pas juos gali išsivystyti net isterija.

Prie pabaigos tenka pasakyti, jog burnos aparato iškrypimai gali atsirasti ir kaipo pasėka konios nors ligos jaunystėj. Tačiau reikia pasakyti, jog orthodontia mokslas šiandien jau yra tiek pažengęs pirmyn, jog gali tuos burnos aparato iškrypimus ir nenormalumus atitaisyti. Bet tai turi buti daroma tuojau, kaip tik tie nenormalumai pasireiškia.

PITTSBURGH, PA.

Naujas sumanymas

Lietuvių Vaizbos Buto pastangomis, Pittsburgho lietuviai turės progos išgirsti šį rudenį pasižymėjusią dainininkę, panelę Emiliją Mickunaitę. Gal ne visiems yra žinoma, kad prie Vaizbos Buto priklauso didžiuma Pittsburgho ir apielinkės lietuvių biznierių ir profesionalų ir kad šios organizacijos tikslas yra dirbti lietuvių tautos garbei. Štai pernai Vaizbos butas prisidėjo sukėlime Dariaus-Girėno fondo. Gi, šį rudenį, vaizbos butas darbuojasi grynai musų dailės dirvoje ir ruošia nepaprastą koncertą lapkričio 5 d.

Emilija Mickunaitė, kuri atvažiuos iš Philadelphijos duoti šį koncertą Lietuvių Piliečių svetainėj, South Side, yra artistė pilnoje to žodžio prasmėje. Ji yra gimus ir augus Philadelphijoj, o muzikos mokslą yra baigusi Italijoje. Jos pirmas viešas pasirodymas kaipo dainininkės įvyko Romoj, beveik keturi metai atgal. Po to, ji važinėjo ir po kitus Italijos miestus su opera ir, budama nuoširdi lietuvaitė, ji neaplenkė ir Kauno nepalinks minus savo dainomis.

Sugrįžus iš Italijos, p-lė Mickunaitė savo debiutą įvykdė gimtiniam mieste, Philadelphijoj. Tarp kitko, kritikas aprašydamas jos koncertą dienraštyje "The Evening Bulletin", sako: "Jos balso puikumas, jos dainų su tokiu nepaprastu aiškumu ir žavėjimu išpildymas, ir jos malonus ir prielankus budas visus prie jos patraukė ir publika ją begalo entuziastiškai sutiko."

Vėliaus, kada p-lė Mickunaitė dainavo Chicagoj, visų didžiųjų laikraščių kritikai ilgais straipsniais gyrė jos nepaprastą išsilavinimą ir didelį balso turtingumą.

Štai kokią dainininkę Vaizbos Butas kviečia į Pittsburghą del Lapkričio 5 d. Yra jau nemažas skaičius šio koncerto rėmėjų, kurie jau yra sumokėję po penkis dolerius ir daugiau, kad tik davus progą pittsburgiečiams išgirsti šią musų dainininkę. Jų vardai bus neužilgo paskelbti. Bet koncerto bilietų kaina yra visai maža, nuo 50 centų iki vieno dolerio. Tad visi, kurie myli dainą, nepraleiskime šio nepaprasto vakaro.

—Komisija.

CLEVELAND, O.

Girdėjau, kad yra rengiamas vakaras — Dariaus ir Girėno liudėsio vakaras. Tai pirmas toks vakaras bus surengtas Clevelando lietuvių istorijoj. Vakaras rengiamas rugsėjo 29 dieną, Lietuvių salėj. Vakarą rengia suvienytom spėkom tautininkai ir katalikai ir neabejotina, kad vakaras bus įdomus. Scena bus išrėdyta panaši į lakūnų kelionę ir ant galo bus žuvimo vieta — vaizdas. Visa scena bus išpuošta liudėsio ženklais. Programas taipgi bus tam tikslui pritaikytas: jautringos kalbos ir liudnos daineles. Patartina, kas tig gyvas, visiems ateiti Lietuvių salėn virš minėtoje dienoje.

Pradžia 7:30 val. vakare; įžangos nebus. Taigi visi lietuviai, kurie įkainuojate lakūnų padarytą žygį ir apgailėstujate jųjų nelaimingą mirtį, dalyvaukite šiame gėdulos vakare!

Staiga susirgo

Staiga susirgo J. Brazauskas, tapo nuvežtas ligoninėn ir padaryta operacija. Liga gana sunki, bet ligonis greitai taisosi. Visi jo draugai linki jam greito pasveikimo. Jo draugas,

C. F. Petraitis.

PAGERBIMUI STATE'S ATT. PAGELB. CHARLES P. KAL BANKETAS

Praeito antradienio vakare, Marquette Parko pobažnytinėj svet. buvo surengtas per to Wardo komitemeną Mr. Baker pagerbimui lietuvio State's Attorney pagelbininko Charles p. Kal puikus banketas. Žmonių susirinko pilnutėlė svetainė Toastmesteriu buvo adv. Joseph J. Grish. Buvo visa eilė kalbėtojų ir muzikalis programas. Viskas — gert ir valgyt buvo teikiama veltui. Reiškia, nebuvo imama įžanga. Žodžiu sakant, vakaras visais atžvilgiais buvo puikus.

Pastebėtina, kad šiame vakare buvo tik pora p. C. P. Kal kolegų — lietuvių advokatų, butent adv. Grish, ir adv. Vaičius. Kiti, matomai, ignoravo p. Kal banketą. Well, šiuom tarpu susilaikysime nuo komentarų šiame klausime, nes gal teks kada nors pakalbėti apie plačiau.

"bijojo" pasirodyti, tai tuom pačiu dalyvavo visa eilė lietuvių daktarų ir šiaip visuomenės darbuotojų. Beje, buvo net ir kunigų. Taipgi, buvo ir keletas žymių politikierių, kaip tai vals. Prokuroro pagelb. Miroslavskis ir kiti.

Laike vakarienės buvo iššauk ta visa eilė kalbėtojų. Apart jų, kalbėjo ir patsai ponas Kal. Jis kalbėjo ne vien iš politinio atžvilgio, bet ir tautinio-patrijotinio. Taigi, trumpai sakant, p. Kal buvimas šiame aukštame ofise, yra lietuviams ne tig garbė, bet ir didelė nauda. —B.

KLAUSANT PROGRESS FUR. KOMP. PROGRAMO.

Pereito ketvirtadienio vakare teko išgirsti Progress Furniture Co. radio programą. Tai iš visų atžvilgių buvo įdomus ir gražus. Rodos ar ne pirmą kartą per radio girdėjome dainuojant dvi naujas pajėgas, t. y. ponią Birutę Rašinskienę ir panelę Stellą Šarkiunas. Jos dainavo tris gražius duetus, kurie gana sutartinai išėjo, nes abidvi turi gražius balsus. P-ia Birutė Rašinskienė padainavo Aleksio kompoziciją — Ak myliu tave. Ir taipgi viešnia iš New Yorko Nina Ivanovna, padainavo dvi dainas.

Apart ekletos svarbių pranešimų, programo vedėjas Jonas Romanas irgi puikiai sudainavo Šimkaus imortale veikalą, Kur bakužė samanota.

Taigi lauksime kitų panašių šios įstaigos radio programų. T.

SUSIARTINIMAS SU KLAIPĖDIEČIAIS.

Per ilgus amžius skirtingo svetimo jungo Lietuvos dalys viena nuo kitos labai nutolo. Vilnija smarkiai sulenkėjo, Prusų Lietuva suvokietėjo. Vienos tautos sūnūs ėmė net ta pačia lietuvių kalba įvairiai kalbėti, tam pačiam Dievui kitai melstis, įsigijo skirtingus papročius. Todel šiandien susitikę trys lietuviai, sakysim, — amerikietis, klaipėdietis ir šiaip aukštaitis ar dzūkas jau sunkiai susikalba net tais pačiais ir ne politiniais klausimais. O sukūrus savo valstybę, svarbu yra jos visų piliečių didesnis susipratimas ir pažiūrų bent svarbiausiais klausimais bei reikalais vieningumas. Šiuo metu ypač yra opus Didž. Lietuvos dvasinis susiartinimas su Klaipėdos kruštu. O susiartinimas gali geriausiai eiti per susipažinimą. Vadinasi, **susipažinkim, o susiartinsim.** Tą patį galima pasakyti ir apie išeivius kitose šalyse. Jie jau menkai tepažįsta Jaunąją Nepriklausomąją Lietuvą. Ir čia didelį darbą daro ir dar didesnį galėtų, rodos, padaryti — **spauda ir ekskursijos.**

Klaipėdiškių laukininkų (ūkininkų) ekskursijos į Didžiąją Lietuvą nuolat dažnėja. Šiemet Suvalkijoj ir kitose vietose lankėsi kelios didokos klaipėdiškių ekskursijos. Labai džiugu, kad tie ekskursantai net labai suvokietėję, tuojau susidaro palankesnę apie Lietuvą nuomonę. Mat, klaipėdiškiai Neprikl. Lietuvos visai nepažįsta. Jiems pažįstamas tiktai Žemaičių kraštas ir atvažiuojantieji į Klaipėdos krašto turgus vargingos išvaizdos žemaičiai. O juk, tiesą pasakius, Žemaičių kraštas bene labiausiai atsilikęs. Žemaitija neturėjo nė geležinkelio, nė plentų, nė šiaip geresnių kelių, todel visada turėjo didelę skriaudą; ir ūkiškai ir kulturiškai negalėjo pakilti. Arčiau pamatę Lietuvos kraštą ir žmones, klaipėdiškiai pamato ir supranta, kad Lietuva nėra jau tokia tamsi ir prasta, kaip jiems piešia vokietininkai — agitatoriai, nurodinėdami į skurdžius žemaičius. Ekskursijose pabuvoję kartais net aršūs klaipėdiškiai vokietininkai tampa lojalesni savo naujai valstybei Lietuvai.

Ateity žadama klaipėdiškių ekskursijas į Didž. Lietuvą, o iš čia ūkininkų ekskursijas į Klaipėdos kraštą dar žymiai padauginti, nes tai bene geriausia susipažinimui ir susiartinimui priemonė. Ekskursijų ruošimu daugiausia rūpinasi Žemės Ukio Rūmai ir šauliai. —TSb.

TURIU TUOJ PARDUOTI

Stutz, 7 keleivių aukštos rušies automobilius. Geram stovyje, bėga kaip naujas. Parduosiu ant lengvų išmokėjimų. Labai pigiai. Privatinis pardavėjas. Garadžius 2445 E. 74th St. Tel. Harrison 3006.

Gesinis Pečius Kiekvienuose Namuose Pagal Naują Žemą Kainą

Įrodymui.. Mes įdesime ir jeigu jums nepatiks, išsimsime savais ekspensais.

NEĮVESTUOJANT NĖ CENTO

Nei cento neįvestuojant, mes įdėsime moderniškiausią gazo šildytuvą į jusų boileri ar fornasą. Jeigu jums patiks, pasilieka. Jeigu ne — jus patys busite sprendėjai, — mes išsiimsime ir jusų pirmesnė sistema bus sugrąžinama, nepadarant jums iškaščių.

Kodel mes darome ši pasiulymą? Delto, kad mes esame persitikrinę jo gerumui. Delto, kad žinom, jog jus kartą pabandę, be jo neapseisite. Tai štai delko mes siulom jums pabandyti šia žema kaina gazu apšildymą. Kaina nužeminta per pusę kas buvo 1930 — 31 m.

Namų apšildymas su gazu, suma žina jusų kasdienini darbą —anglių daužymą ir krovimą, valymą purvo ir išsėmimą pelenų, valyma namų ir rakandų.

Bėgyje pirmųjų trijų šildymo mėnesių pirmais metais jus mokėsit po $3. — mėnesiui kaipo nuomą už vartojimą šių prietaisų; nieko nemokat per tris vasaros mėnesius, kuomet šiluma nereikalinga. Ši nuomavimo mokestis bus priskaitoma prie jusų mėnesinės gazo bilos. Bet jeigu metų jus butumete nepatenkitais gazo šiluma, jus paliepsit, ir mes išsiimsim ir nuomavimo mokestis bus nutraukta.

Pasiųsk ši kuponą šiandien!

SIUSK KUPONA DABAR Nelauk!

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
Public Service Company of Northern Illinois
Western United Gas and Electric Company
Please sent me full information about heating my home with gas.
Name .....
Address .....
City ..... Phone No. .....
1933, The P G L and C. Co.

House Heating Division

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

Šis pasiulymas liečia tik tas sritis, kur yra gazo aptarnavimas.

Public Service Company of Northern Illinois
Western United Gas and Electric Company

Į LIETUVĄ
PER HAMBURGĄ
Moderninis, patogus ir kitų neviršijamas visose klasėse patarnavimas. Savaitiniai išplaukimai iš New Yorko. Patogus ir greitas geležinkeliu susisiekimas iš Hamburgo.
VIDUTINĖS KAINOS.
HAMBURG-AMERICAN LINE
177 N. Michigan Ave., CHICAGO

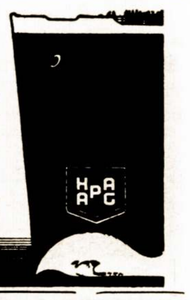

RIMBAS

MĖNESINIS SATYROS IR KRITIKOS ŽURNALAS

Jo leidėju ir Redaktorium yra buvęs ilgus metus Sandaros Centro Sekretorius ir "Sandaros" Redaktorius K. J. Paulauskas.

Ar matei "Rimbą?" Ar skaitei kas jame yra parašyta? Jei ne, tai dėk konvertan 10c su savo antrašu ir pasiųsk jam, o jis tuoj pas tave pribus. Prenumerata metams tik $1.00. Užsiprenumeruok jį, gausi daug linksmų skaitymų.

"RIMBAS"

256 W. Third St. So. Boston, Mass.

"O Vilniaus Neužmiršk Lietuvi!"

VISUS CHICAGOS LIETUVIUS KVIEČIAME Į IŠKILMINGĄ

"Vilniaus Dienos"

MINĖJIMĄ

Ned., Spalio Oct. 8d

Lietuvių Auditorijoj
BRIDGEPORTE

Dalyvaus geriausios muzikalės spėkos. Kalbės Lietuvos Konsulas p. A. Kalvaitis, "Sandaros" Red. M. Vaidyla, kap. P. Jurgėla ir kiti.

Susirinkim skaitlingai užgirsti apie Okupuoto krašto padėtį ir tolimesnę kovą už jo atvadavimą.

Pradžia 7 val. vakare Įžanga 25 centai.

Chicagoje

US-GIRĖNO PRODĖTĄ ŽYGĮ.RENGIASI UŽBAIGTI DARIA

Lakūnas Juozas R. Janušauskas-James, kuris planuoja skristi Lietuvon sekamais metais. Jo aeroplanui parinktas vardas "LITUANICA ANTROJI" — "LITUANICA II".

SEKMADIENĮ ĮVYKSTA NEPAPRASTA LIETUVIŲ AVIACIJOS DIENA

Dalyvaus lak. Juozas R. James-Janušauskas, kuris sekanti pavasarį skris į Lietuvą, Feliksas Vaitkus ir daugelis kitų žymių lakūnų.

Sekmadienį, rugs. 24 d., Lansing-Ford Airport, Lansing, Ill., netoli nuo Chicagos įvyks didžiulė Lietuvių Aviacijos diena sukėlimui pinigų lakūno Juozo R. James-Janušausko kelionės į Lietuvą finansavimui. Jis skris sekamą pavasarį orlaiviu, kuriam buvo parinktas vardas "LITUANICA ANTROJI", lakūnų kap. S. Dariaus ir S. Girėno pagerbimui.

Aviacijos Dienoje dalyvaus lakūnas James-Janušauskas, leitinantas Feliksas Vaitkus, žymus armijos lakūnas iš Milwaukee, Wis., Lon Yancey, transatlantinis lakunas, kuris perskrido Atlantiką iš J. V. į Ispaniją, Harold Johnson, kuris pernai laimėjo antrą vietą Bendix lenktynes iš Los Angeles į Clevelandą, ir daugelis kitų lakūnų. Be to, dalyvaus visa J. V. armijos lėktuvų eskadrilė.

Programas prasidės 1 val. po pietų. Įžanga suaugusiems 25c., o vaikams, mažiau 12 metų amžiaus — veltui. Automobilius galima pastatyti aerodrome veltui. —R.

EIKIME Į BABRAVIČIAUS KONCERTĄ.

Šių metų spalio 1 dieną, 7:30 val. vakare, Lietuvių Auditorijoj įvyksta buvusio Kauno Valstybės operos artisto koncertas. Ponas Babravičius Kauno operoje buvo vienas iš operos žvaigždžių, kuris savo gražiu balsu žavėjo Kauno muzikalę publiką. Be to, artistas Babravičius Rusijoje prieš didįjį karą dainavo operoje Maskvoje. Paskui komunistams užėmus Rusiją, p. Babravičius atvyko į Ameriką ir čia su garsiuoju pasaulio bosu Šaliapinu dainavo operose, įvairiuose miestuose, palikdamas puikų įspudį muzikoje išsilavinusių asmenų tarpe.

Todėl mes Amerikos lietuviai turėdami poną Babravičių savo tarpe, kuris karts nuo karto savo koncertuose ir šiaip per radio savo dainos meniškumu kelia musų širdį į dausų pasaulį. Todėl, brangus lietuvi ir lietuvaite, nepraleiskit tos progos, spalių 1 dieną, ateiti į jo ruošiamą koncertą. Tikietus galima gauti Sandaros ofise. —A. G.

PRANEŠIMAS SLA. 6-TO APSKRIČIO KP. ATSTOVAMS.

SLA. 6-to apskričio suvažiavimas įvyksta Ned., rugsėjo 24 d., 1 val. po pietų, Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St.

Visi išrinkti kuopų atstovai malonėkite susirinkti laiku, atsiveždami naudingų sumanymų SLA., 6-to apskričio ir kuopų labui.

A. J. Zalatoris, pirm.
Justas Čiliauskas, sekr.

PRANEŠIMAS

Šių metų spalio 15 dieną, t. y. sekmadieny, antrą valandą po pietų, Sandaros svetainėj, 814 W. 33rd St. prasidės eilė ruošiamų paskaitų. Paskaitoms skaityti yra pakviesta žymių musų veikėjų. Paskaitų temos bus įvairios ir įdomios, daugiausiai bus iš dienos bėgamųjų klausimų. Todėl verta musų Chicagos visuomenei tų paskaitų nepraleisti ir gausingai jose dalyvauti. —Rep.

ANTRAS GOLFO TURNAMENTAS.

Dar negimė tas, kurs bandytų sulaikyti laiko bėgimą. Tame laiko "procese" viskas keičiasi — gerinasi; tą gerinimąsi vadiname — progresu!

Taigi, naujai susitvėrusios Lietuvių Golfininkų Sąjungos veikimą pilnai galima pavadinti progresu. Ką tik gimė — jaunutė organizacija, o jau suspėjo surengti iš eilės antrą golfo "Turnamentą", kuris įvyks sekmadieny, Rugsėjo 24 d., "Kinsman's Golf Course", kurs randasi prie 143rd ir Parker Road.

Lošimas tęsis visą dieną ir bus taip įvairus, kad ir sunku viską čionais aprašyti. P-s Milleris, Evenstono Golfo profesionalas pasižadėjo sudėti savo visas pastangas, kad patenkinti kiekvieną atsilankiusį.

Rengimo komisija prižadėjo duoti gana daug įvairių prizų, taip, kad kiekvienas "foursome" turės progos išlošti vieną ar net kilis prizus.

Daug prizų liko surinkta pas biznierius, kurie nuoširdžiai suaukojo del šio prakilnaus ir man dagaus sporto — golfo.

Todėl yra kviečiami visos ir visi golfo mėgėjai pributi į šį turnamentą ir laimėti gražią dovaną kaipo atminčiai Pasaulinės Parodos metų — 1933.

Po lošimo bus nuimti visų lošėjų paveikslai ir bus suteiktos dovanos-prizai išlaimėjusiems.

—Golfininkas.

ORO BANGOS

Kas myli dainas ir muziką, taipgi įdomauja žinoti kas kur veikiama lietuvių gyvenime, kas naujo prekyboje ir tt., tas antradienio vakare užsistatęs savo radio ant stoties W. G. E. S. tą visą ką gali girdėti ir žinoti — patyrė. Nes mat tą vakarą kas savaitė Peoples Furniture krautuvės oro bangomis transliuoja Lietuvių Radio Programus, susidedančius iš dainų, muzikos, kalbų, humoro ir tt.

Taip ir praeitą antradienio vakare klausytojai turėjo daug malonumo girdėti gražias lietuvių kompozicijas, kurias išpildė keletą dainelių pilnai išsilavines Peoples Radio Kvartetas. Prie to, žymi dainininkė, ponia Elena Bartush dainavo solo, o Dr. Kazys Drangelis (DDS.) pasakė įdomią kalbelę ir juokdarys "Chalis Kepurė" pateikė gražaus ir naujo humoro. Taipgi prie gražios ir rinktinės muzikos, programo vedėjas J. Krukas pateikė daug žinių kas tarpe lietuvių yra veikiama ir kokios naujienos randasi prekyboje. Taip, kad išklausęs šią vieną valandą programo, daug ką naujo sužinai ir prabėga valandėlė malonaus laiko. —M.

English COLUMN

K R'S SIP TEA AND — ?

The latest about 'em is that the K R's sip tea and nibble dainty sandwiches and daintier cookies and the daintiest "des petits fours".

Saturday, the 16th last, the K R's ("Kulturos Ratelis") had their Annual Tea to which they invited a number of friends. All enjoyed the Tea and Bridge and the games with prizes, and of course all enjoyed the refined, friendly homey, yet collegiate, atmosphere of the International House at the University of Chicago, where the Tea was given.

Credit is due the Committee, consisting of the Misses Valeria and Elden Genitis, Ann Kairis, and Chair-an Josephine Schultz, for arranging the program of the afternoon and seeing to it that all present were charmingly entertained.

While sipping tea and chatting on tea-time topics, we mused of the opera, and decided to attend "Rigoletto" Friday evening. And as decided, so done, to be sure, to be sure.

But, to return to the Tea, — we were disappointed at not having with us our President, Eugenie Roges Lenkhart, who had another very important engagement out-of-town. You bet, we missed her; she is the most charming of hostesses. And I had a cup of tea poured in her honor, and then it was solemnly sipped, with all the decorum and dignity passible (?), by

—Frankie.

KAIP 'VALSTYBĖ' GYNĖJAS KALTINA NEKALTUS BERNELIUS.

Berneliai keistas sutvėrimas.
Gal ir neblogas jų siekimas —
Laisviems brolijoje gyventi,
Nemačius moterų pasenti.
Bet ar jie savo žodį pildo,
Ir širdį vargstančią nutildo?
Kuomet jinai naktims klajoja,
Ir draugą tolimą vilioja.
Vieni juos kaltina ir peikia;
Kiti likimą jų apveikia
Ir netiesioginiai mėgina,
Įpiršt atliekamą merginą.
O motere! Silpnybės tavo
Veik pasaulį užkariavo!
Kam stebėtis jei bernai,
Ne nuo šiandie, ne nuo pernai
Moters garbintojais virsta —
Šventą priesaiką užmiršta.
Rodos, jau minėta buvo,
Jog teisman užtai pakliuvo.
Kadangi laiko mažai liko,
Todėl skubėkim prie dalyko:
Į salę aukšto tribunolo,
Nes byla artinas prie galo.
Čionai teisėjas, prokuroras,
Skundikų, liudininkų choras,
Doros komisijos vadovai,
"Cnatų" nepildomų žinovai,
Vis laksto, šipsosi saldžiai,
Benelius teisia išdidžiai.
Pakilęs triukšmas vėl sustoja,
Prie žvakės priesaikas kartoja,
Ir ranką keldamas į orą,
Teisėjas kviečia prokurorą.
O prokuroras jaunas Grybė,
Gražiai kalbėt — jo ypatybė,
Pribėga tekinas prie stalo,
Apginti brolijos idealo.

*

Prokuroro Grybės kalba.

Teisėjau aukštas, rimta džiuri,
Mano širdis nenoroms turi,
Įkišti nosį į šią bylą,
Kuomet brolija musų skyla.
Esu patyręs advokatas.
Čionai bastaus ne pirmas metas,
Bet jus užtikrinu teisėjau,
Panašios bylos negirdėjau.
Berneliai tai tik pelų maišas,
Vienas nuplikęs, antras raišas,
Kitus, kaip Viešpaties esybę,
Globot privalo labdarybė.
Jie visad, gerbiamoji džiuri,
Kaip senas vilkas miškan žiuri,
Svajoja apie gražią lyti,
Ir meilės uždraustąją srytį.
Musų brolijos tikras sargas,
Negali buti moterų vergas,
Žiloj senatvėj ją mylėti,
Aplink kaip zuikis šokinėti.
O šie berneliai, ką čia sėdi,
Vartot mūs vardo nesigėdi.
Jie tikri lepšės, o ne vyrai,
Išsiųsti juos kur aug' pipirai.
Aš reikalauju juos nubausti,
Gana broliją musų skriausti.
Atskirkim grudus nuo pelų,
Kol visai nėra pervėlu.
Kaip matot, prokuroras Grybė,
Skaudžiai apkaltintiems įgnybė.
Iškalno galima jau spėti,
Reikės už griekus jiem kentėti.
Garažaus tamsus vidurys,
Kuriam vos spindi žiburys,
Kaip bičių avilys sujudo.
Iš miego daugelis pabudo
Ir seka kaip iš kito galo,
Atkreipia domę tribunolo.
Lulevičius - skudžiamų gynėjas,
Jamm žodį suteikia teisėjas.
(Galas bus)

TEL. CALUMET 3277
J. J. Hertmanavičius
814 West 33rd St.

APDRADŽIA (Inšiurina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilius ir visokį kitą turtą. Aprupina viską, kas paliečia apdraudą.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBSTI prie suradimo paskolų ant namų.
Trisdešimts metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

PEOPLES
FURNITURE
Krautuvėse
Mažiausios Kainos Mieste
ANT
ŠILDOMŲ PEČIŲ
MATRASŲ, KALDRŲ
IR BLANKETŲ

Naujos mados pilnai parceliuoti Geri ir Gražus šildytuvai verti $35.00, dabar parsiduoda tik po

$19.75

$8.50 vertės Vatiniai Matrasai, minkšti ir tvirti.

$4.50

Maišytų vilnų didžiausios mieros dubeltavi blanketai, verti 6.50 dabar po

$3.79

Pilnos mieros, gražios ir šiltos vatinės kaldros $3.50 vertės po

$1.98

PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE

PEOPLES
FURNITURE CO.
Krautuvėse
2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
4179-85 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Chicago, Ill.

Dieninis ir Naktinis Patarnavimas
PAVLAVIČIA UNDERTAKING CO.
INCORPORATED
Pilnas Laidotuvių Patarnavimas $75 ir augš.
HENRY W. BECKER
Licensed Embalmer
3238 So. Halsted Street Chicago, Ill.
Tel. Victory 4088

TEL. REPUBLIC 8340
SENIAUSI LIETUVIŲ GRABORIAI CHICAGOJE
Čia pigesnės kainos, nes daugiau prityrimo.
Nežiurint kur gyvenate musų ypatiškas, ištikimas patarnavimas visuomet prieinamas už
NAUJĄ ŽEMESNĘ KAINĄ.
Kiekvienam pagrabui musų koplyčia su vargonais dykai. Nuliudimo valandoje nepamirškite mus pašaukti, REPUBLIC 8340. Musų patarnavimu busite patenkinti.
Juozapas Eudeikis ir Tevas
5340 SO. KEDZIE AVENUE
(Neturime sąryšių su firma tuo pačiu vardu)

GRABORIAI

J. J. Bagdonas
LADOTUVĖMS
patarnauja
MANDGIAI
SIMPATIŠKAI
ir
LABAI PIGIAI
Liudnojo valandoje
pašaukite:
REPUBLIC 3100
2506 W. 63rd St.

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius
Graborius ir Balsamuotojas
Patarnauju Chicagoj ir apielinkės miestukuose.
Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.
4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halstnd Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

REMKIME SAVUOSIUS

Gerbiami Sandarėčiai ir "Sandaros" skaitytojai, ...remkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.

SANDAROS RED. ir ADM.

Pigus Butas
Padoriam žmogui, kuris prižiurėtų namą—kreipkitės pas
J. J. HERMANAVIČIŲ
814 West 33rd Street

Muzikos Mokytoja
Liet. p-lė Josephine Schultz
Duoda muzikos-Piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir reikalui esant — atvyksta į namus. Dėliai platesnių informacijų kreipkitės ypatiškai arba telefonu:
Miss Josephine Schultz
6738 So. Campbell Av. Chicago
Tel. Hemlock 4550

LIETUVIAI GYDYTOJAI
(Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai

Phone: Hemlock 7828
Dr. C. K. Kliauga
DENTISTAS
2420 West Marquette Road
Arti Western Ave.
Valandos:
Nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

Dr. Strikol'is
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarima.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Telefonai: Boulevard 5913
ir Boulevard 5914
DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halsted Street

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146

Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.
Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi atsakančiai.

3514 So. Halsted Street

Tel. REPUBLIC 0098
Dr. A. J. Manikas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 5 val. diena ir
Nuo 7 iki 8 val. vak.
3008 West 59th Street